

VŠETKO OSTATNÉ JE LEN KOMENTÁR

TEXT NA TENTO TÝŽDEŇ: Rim 14-16

ZÁKLADNÝ VERŠ

Ale ty, prečo odsudzuješ svojho brata? Alebo ty, prečo opovrhuješ svojím bratom? Všetci sa totiž postavíme pred Božiu súdnu stolicu. (Rim 14,10)

Jeden muž prišiel za rabínom s prosbou, aby mu vysvetlil podstatu Tóry za taký krátky čas, aký vydrží stáť na jednej nohe. „Nerob iným to,“ začal rabín a postavil sa na jednu nohu, „čo sám považuješ za zlé. To je podstata Tóry. Všetko ostatné je len komentár.“

Či s týmto rabínom súhlasíme, alebo nie, jedno nemôžeme poprieť. Veľmi presne vystihol, že niektoré veci sú v našej viere kľúčové, základné, iné sú „len komentár“. V tejto úlohe sa zameriame na niektoré doplňujúce „komentáre“. To hlavné nám už list Rimanom vysvetlil. Pavol predstavil základné princípy nášho spasenia. Ukázal, akú rolu by mal alebo nemal zohrávať Boží zákon v živote kresťana, a vysvetlil, na základe čoho nás Boh prijíma za svoje deti.

Keď vysvetlil to najdôležitejšie, prechádza k niektorým dodatočným „komentárom“. V niektorých otázkach Pavol zaujal veľmi jednoznačný a nekompromisný postoj, v iných prípadoch je jeho postoj voľnejší. Sú to otázky, ktoré nepatria medzi tie hlavné. Zároveň však ukazuje, že aj v týchto prípadoch je rozhodujúce to, aký postoj kresťania zaujmú k ľuďom, ktorí sa na tieto veci dívajú inak ako oni.

SLABŠÍ BRAT

Prijímajte slabého vo viere medzi seba, ale nehádajte sa pre názory. Jeden verí, že môže jesť všetko, slabý však je zeleninu. Ten, kto je, nech neopovrhuje tým, kto neje, kto však neje, nech neodsudzuje toho, kto je, veď Boh ho prijal. Kto si ty, že súdiš cudzieho sluhu? On s vlastným pánom stojí alebo padá. Bude však stáť, lebo Pán ho môže postaviť. (Rim 14,1-4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prvé verše 14. kapitoly sa zaoberajú problémom jedenia mäsa, ktoré mohlo byť obetované modlám. Jeruzalemský snem (Sk 15) dospel k záveru, že kresťania pohanského pôvodu by sa takému jedlu mali vyhýbať. Otázkou však bolo, podľa čoho rozoznať, ktoré mäso predávané na verejnom trhu bolo alebo nebolo predtým obetované v pohanských chrámoch. (pozri 1 Kor 10,25) Niektorí kresťania túto otázku vôbec neriešili, iní v prípade akýchkoľvek pochybností radšej volili vegetariánsku stravu. Tento problém vôbec nesúvisí s otázkou vegetariánskej stravy alebo zdravej životosprávy. Pavol tu nerieši ani otázku platnosti nariadenia o čistom a nečistom mäse. O to tu vôbec nejde. Aplikovať zmienku o tom, „kto je všetko“, na otázku čistého a nečistého, by znamenalo prekrúcať význam textu.

Výzva „prijímať“ toho, kto je slabší vo viere, nás vedie k tomu, aby sme sa s takým človekom nehádali, ale s láskou mu dali priestor a právo na jeho názor. Je dobré všimnúť si aj to, že Pavol v treťom verši nehovorí o „slabších vo viere“ v negatívnom zmysle. Ani nedáva radu, ako sa stať „silnejším“. Pokiaľ ide o Pána Boha, ten prijíma aj kresťana, ktorý sa iným ľuďom zdá byť prehnane úzkostlivý a zásadový. „Veď Boh ho prijal.“

APLIKÁCIA

- ❗ Kedy od teba Boh čaká, že nebudeš iných súdiť kvôli odlišnému názoru, ale s láskou ich prijímať? Kedy je naopak správne a nevyhnutné, aby si sa ozval a zaujal stanovisko – nie voči pohnútkam blížneho, ale voči jeho konaniu? Kedy máme mlčať? Kedy jasne prehovoriť? Ako nájsť v týchto postojoch správnu rovnováhu?

AKOU MIEROU MERIATE...

Ale ty, prečo odsudzuješ svojho brata? Alebo ty, prečo opovrhuješ svojím bratom? Všetci sa totiž postavíme pred Božiu súdnu stolicu. Lebo je napísané: Akože žijem, hovorí Pán, pred mnou sa zohne každé koleno, každý jazyk bude vyznávať Boha. A tak teda každý z nás vydá Bohu počet za seba. A tak nesúdme sa navzájom. Ale radšej usudzujte, ako bratovi nedat príčinu urážať alebo pohoršovať sa. Viem a som presvedčený v Pánu Ježišovi, že samo osebe nič nie je nečisté; len tomu, kto pokladá niečo za nečisté, je to nečisté. (Rim 14,10-14)

Všetci máme niekedy sklon rázne súdiť iných – občas aj za to, čo sami robíme. V našom živote sa nám niektoré veci nezdajú také zlé, ako keď ich vidíme u iných. Svojím pokrytctvom môžeme klamať sami seba, ale určite nie Boha, ktorý nás varuje: „Nesúďte, aby ste neboli súdení. Lebo akým súdom súdite, takým budete súdení. Akou mierou meriate, takou sa nameria vám. A prečo vidíš triesku v oku svojho brata a brvno vo vlastnom oku nezbadáš? Alebo ako môžeš povedať svojmu bratovi: Dovoľ, vyberiem ti triesku z oka! – a pozri, v oku máš brvno?“ (Mat 7,1-4)

Myšlienku Božieho súdu vyneseného nad každým jednotlivcom dopĺňa v 11. verši apoštol Pavol citátom z knihy proroka Izaiáša. (Iz 45,23) Slovné spojenie „každé koleno“ a „každý jazyk“ ukazuje na osobnú zodpovednosť jednotlivca. Každý sa bude sám zodpovedať za svoje konanie a svoj život. (v. 12) V tomto špecifickom zmysle slova nie je nikto z nás „strážcom svojho brata“.

Aj v tejto pasáži Pavol ešte stále rieši otázku jedla, ktoré bolo obetované modlám, nie rozdiel medzi jedlom, ktoré je v Biblii označené za čisté a nečisté. Pavol hovorí, že jesť jedlo obetované modlám nie je samo osebe nič zlé. Ved' čo sú modly? Podľa Pavla nie sú nič (1 Kor 8,4), preto nie je potrebné príliš sa trápiť tým, či toto jedlo predtým niekto obetoval soche žaby alebo býka.

Nikto by však nemal byť vedený k tomu, aby konal proti svojmu svedomiu. A to ani v prípade, že jeho svedomie je až prehnane citlivé. Práve s tým však mali „silní“ bratia problém. Pohrdali prehnanou úzkostlivosťou svojich „slabých“ súrodencov vo viere, čím im kládli do cesty kameň úrazu a boli im pohoršením.

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

❏ Ako môže tvojej horlivosti pre Boha hroziť podobné nebezpečenstvo? Máš niekedy pokušenie byť „svedomím“ iných? Sú dobré úmysly ospravedlnením takéhoto správania?

APLIKÁCIA

BRAŤ OHĽAD NA INÝCH

Ak je tvoj brat zarmútený pre pokrm, už nekonáš podľa lásky. Nezahub svojím pokrmom toho, za ktorého zomrel Kristus. Nech teda vaše dobro nie je vystavené potupe. Ved' Božie kráľovstvo nie je jedenie a pitie, ale spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom. Kto takto slúži Kristovi, je príjemný Bohu a ľudia ho uznávajú. Usilujme sa preto o to, čo slúži pokoji a vzájomnému budovaniu. Nerúcaj Božie dielo pre pokrm. Všetko je síce čisté, zlé však je, keď niekto pohoršuje druhého tým, čo požíva. Dobre je nejесť mäso, nepiť víno, nerobiť nič, čo uráža tvojho brata. Vie-ru, ktorú máš, maj v sebe pred Bohom. Blahoslavený, kto seba samého neodsudzuje za to, čo pokladá za správne. Kto však má pochybnosti, keď niečo je, je odsúdený, lebo to nekoná z viery. A všetko, čo nie je z viery, je hriech. (Rim 14,15-23)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Apoštol Pavol sa snaží dať do správnej perspektívy rôzne stránky kresťanstva. Aj keď strava je dôležitá, Pavlovi čitatelia by nemali podľahnúť pokušeniu hádať sa s tými, ktorí sa rozhodli jesť výlučne stravu rastlinného pôvodu, aby sa tak vyhli možnosti, že by náhodou zjedli mäso obetované predtým modlám. Namiesto toho sa mali radšej zamerať na spravodlivosť, pokoj a radosť z Ducha Svätého. Ako môžeme tento princíp aplikovať dnes? Aj keď posolstvo o zdravej strave môže byť dnes pre nás veľkým požehnaním, sme vyzývaní, aby sme s láskou rešpektovali prístup tých, ktorých postoj k otázke stravovania sa líši od nášho.

Po tom, čo je v texte zmienka o práve každého človeka konať podľa vlastného svedomia, vo verši 22 čítame zaujímavú vetu: „Blahoslavený, kto seba samého neodsudzuje za to, čo pokladá za správne.“ Čo tým Pavol myslí? Ako to súvisí so širším kontextom?

Počul si niekoho hovoriť: „Nikto nemá právo rozkazovať mi, čo mám jesť, čo si mám obliecť alebo ako sa mám zabávať!“ Je to naozaj tak? Nikto z nás nežije vo vzduchoprázdne. Naše konanie, slová, činy a za určitých okolností aj náš jedálny lístok môže mať vplyv na iných – už či kladný, alebo záporný. Ak si ťa niekto váži a ty si jeho „vzor“, potom môže byť ovplyvnený tvojím príkladom. (Platí to nielen vo vzťahu rodič – dieťa, ale aj vo vzťahu učiteľ – žiak, nadriadený – podriadený a pod.) Bolo by naivné domnievať sa, že náš príklad iných neovplyvňuje. Argument, že predsa iných k ničomu nenútim, je len výhovorka. Ako kresťania nesieme určitú zodpovednosť aj za iných. Ak ich náš príklad zvedie na nesprávnu cestu, nie sme bez viny...

APLIKÁCIA

■ Aký príklad dávaš iným? Ako by si sa cítil, keby si zistil, že mladí ľudia a novoobrátení kresťania sa riadia v živote tvojím príkladom? Čo dovoľíš Bohu zmeniť v tvojom živote?

ZACHOVÁVANIE DNÍ

Kto si ty, že súdiš cudzieho sluhu? On s vlastným pánom stojí alebo padá. Bude však stáť, lebo Pán ho môže postaviť. Nieкто pokladá určitý deň za dôležitejší ako iný, druhý hodnotí každý deň rovnako. Každý nech je úplne presvedčený o svojom presvedčení. Kto zachováva určitý deň, zachováva ho pre Pána. Kto je, robí to na česť Pána, lebo ďakuje Bohu, a kto neje, robí to tiež na česť Pánovi, lebo aj on ďakuje Bohu. Lebo nikto z nás nežije sebe samému a nikto sebe samému neumiera. Ak totiž žijeme, žijeme Pánovi, ak umierame, umierame Pánovi, a tak či žijeme, či umierame, patríme Pánovi. Ved' preto Kristus zomrel a ožil, aby panoval aj nad mŕtvymi, aj nad živými. Ale ty, prečo odsudzuješ svojho brata? Alebo ty, prečo opovrhuješ svojím bratom? Všetci sa totiž postavíme pred Božiu súdnu stolicu. (Rim 14,4-10)

V súvislosti s tým, že máme brať ohľad na iných a dávať si pozor, aby sme neposudzovali ich konanie, sa Pavol zmieňuje aj o určitých zvláštnych dňoch, ktoré niektorí zachovávajú, a iní nie.

O čom tu hovorí? Zdá sa, že v zbore v Ríme došlo k zvláštnej nezhode, čo sa týka zachovávaní určitých dní. Náznak tohto sporu vidíme aj v Gal 4,9.10, kde Pavol napomína veriacich v Galácii za dodržiavanie zvláštnych ustanovení týkajúcich sa rôznych „dní, mesiacov, období a rokov“. Už v druhej úlohe sme pripomínali, že niektorí členovia galatského zboru sa snažili presvedčiť ostatných, aby sa dali obrezať a zachovávali aj ďalšie nariadenia Mojžišovho zákona. Pavol sa obával, že tieto myšlienky môžu ohroziť aj kresťanov v Ríme. Je však možné, že v Ríme žili veriaci židovského pôvodu, ktorí stále zápasili s myšlienkou záväznosti zachovávať tradičné židovské sviatky. Pavol im hovorí, aby v tejto záležitosti konali podľa vlastného uváženia. Dôležité však je, aby neodsudzovali tých, ktorí sa rozhodli konať inak. Zdá sa, že niektorí kresťania sa rozhodli „pre istotu“ zachovávať ešte niektoré zo židovských sviatkov. Pavol im radí, aby v tom mali slobodu, ak sú presvedčení, že je to dôležité.

Dávať tento text (Rim 14,5) do súvisu so zachovávaním soboty je vonkoncom neopodstatnené. Sotva si vieme predstaviť, že by Pavol zaujal taký voľný a bezstarostný postoj k zachovávaniu časti Desatora, ktorého svätosť a dôležitosť tak veľmi zdôrazňoval. Chcel azda zaradiť tento typ nariadenia do rovnakej kategórie ako jedenie mäsa, ktoré bolo možno obetované modlám?

? Pavol v texte hovoril o tých, ktorí sa rozhodli robiť to, čo síce nebolo nevyhnutné a „povinné“, ale napriek tomu to robili s radosťou a „pre Pána“. Aké pohnútky ťa vedú konať to, čo robíš (možno i správne veci, ktoré Boh žiada)? Robíš ich len preto, že „musíš“, alebo je to pre teba radosť? Kedy robíš veci s radosťou a kedy z donútenia?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

ZÁVEREČNÉ PRIANIA A CHVÁLOSPEV

Nech vám Boh trpezlivosti a útechy dá o sebe navzájom zmýšľať podľa Krista Ježiša, aby ste jednomyselne, jednými ústami oslavovali Boha a Otca nášho Pána Ježiša Krista... Nech vás Boh nádeje naplní všetkou radosťou a pokojom vo viere, aby sa vaša nádej rozhojnila mocou Ducha Svätého... A Boh pokoja nech je so všetkými vami. Amen. (Rim 15,5.6.13.33)

Sláva tomu, ktorý vás môže utvrdiť podľa môjho evanjelia a podľa poslstva o Ježišovi Kristovi, podľa zjavenia tajomstva, ktoré nebolo od večných čias vyslovené, ale teraz sa stalo skrze prorocké Písma zjavným a známym podľa príkazu večného Boha, aby všetci pohanania poslušne prijali vieru, jemu jedinému múdre mu Bohu, skrze Ježiša Krista naveky. Amen. (Rim 16,25-27)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V poslednej kapitole listu Rimanom Pavol predstavuje svojho Pána ako „Boha trpezlivosti“, teda toho, ktorý pomáha svojim deťom vytrvať. „Boh útechy“ je ten, ktorý nám dáva novú odvahu. „Boh nádeje“ prináša nádej do sveta, ktorý ju tak zúfalo potrebuje. Podobne aj „Boh pokoja“ je nielen darca pokoja, ale aj jediný, kto nám dáva pokoj ako dar a s kým môžeme tento pokoj prežívať.

Sú to naozaj úžasné záverečné priania, ktorými Pavol končí svoj list o ospravedlnení z viery. Pranie útechy, nádeje a pokoja! Pranie toho, čo tento svet tak veľmi potrebuje.

Celý list sa končí nádherným vzdaním chvály Bohu. Len naňho sa totiž môžu všetci kresťania (aj tí v Ríme) spoľahnúť ako na svojho Otca, ktorý ich prijíma za svoje deti ospravedlnené z viery.

Pavol je nadšený tým, že sa mohol stať poslom takej úžasnej správy, ktorú nazýva „mojím evanjeliom“. Toto jeho poslstvo je potvrdené zvestou samotného Ježiša a poslstvom prorokov. Dlhý čas ľudia nepoznali túto správu – nie azda preto, že by ju Boh pred človekom tajil, ale preto, že ľudia neboli ochotní počuť Božie poslstvo. Navyše, niektoré prvky evanjelia ľudia nemohli úplne pochopiť, kým neprišiel sám Mesiáš v ľudskom tele. Svojím príchodom nám ukázal nielen to, aký je Boh, ale aj to, čo dokáže jeho moc urobiť v našom živote. Nový život, ktorý nám ponúka, je život „poslušnosti viery“, teda poslušnosti, ktorá pramení z viery v toho, ktorý z milosti ospravedlňuje hriešnikov túžiacich po záchrane.

APLIKÁCIA

■ V závere svojho listu (a tiež nášho štúdia listu Rimanom) Pavol chváli Boha za to, ako ho poznal a okúsil jeho lásku a starostlivosť. Aký „chválospev“ by si napísal ty? Akými slovami by si vyjadril, ako si Boha poznal na základe štúdia Biblie a osobnej skúsenosti?

PODNETY NA PREHĽBENIE

„Videla som, aké nebezpečenstvo sa skrýva v tom, keď sa Boží ľud domnieva, že by mal prosiť o radu manželov Whiteovcov. Nemalo by to tak byť. Milujúci Spasiteľ ich volá k sebe, aby sa mu zdôverili so svojimi starosťami. Ponúka im pomoc... Mnohí sa nás pýtajú: Mal by som urobiť toto? Mal by som sa pustiť do toho alebo onoho? Alebo sa pýtajú, ako sa majú obliekať, či majú nosiť určitý typ odevu. Hovorím im: Tvrdíte, že ste Kristovi učeníci. Študujte preto Bibliu. Pozorne a s modlitbou čítajte príbeh Spasiteľa, ktorý žil medzi nami. Nechajte sa inšpirovať jeho životom a nevybočíte z úzkej cesty. Zásadne odmietame byť vašim svedomím. Ak by sme vám povedali, čo máte robiť, budete sa na nás pozeráť ako na svojich vodcov namiesto toho, aby ste svoj pohľad upierali priamo na Ježiša.“ (2T 118.119)

„Svoju zodpovednosť nesmieme prenechávať iným a čakať, že nám povedia, čo máme robiť. Nemôžeme sa spoliehať na ľudskú radu. Pán nás poučí o našej povinnosti práve tak, ako poučí kohokoľvek iného. Keď prideme k nemu s vierou, osobne nám oznámi svoje tajomstvá. Srdce nám často zahorí, keď sa bude s nami rozprávať tak, ako sa zhováral s Enochom. Tí, čo mu svoje záležitosti predložia v pevnom rozhodnutí v ničom sa neuchýliť od Božej vôle, budú bezpečne vedieť, ako si majú počínať. Dostanú nielen múdrosť, ale aj silu.“ (TV 468; DA 668)

„V cirkvi boli vždy jednotlivci s trvalým sklonom k nezávislému postupu. Títo ľudia akoby nevedeli pochopiť, že duchovná nezávislosť ľahko zvedie človeka k prílišnej sebadôvere a spoliehaniu sa skôr na vlastný úsudok, než aby si vážil radu a vysoko cenil úsudok svojich bratov, obzvlášť tých, ktorým Boh zveril povinnosť usmerňovať jeho ľud. Boh vybavil svoju cirkev zvláštnou autoritou a mocou a nikto ju nemá právo znevažovať či prehliadať. Ten, kto tak robí, pohŕda Božím hlasom.“ (SA 101; AA 163.164)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ PREMÝŠĽANIE

1. Uvažujte spoločne o tom, ako môžeme nájsť správnu rovnováhu v oblastiach, o ktorých sme v tejto úlohe hovorili.
2. Ako môžeme zostať verní tomu, v čo veríme a o čom sme presvedčení, a pritom neodsudzovať tých, ktorí sa na veci pozerajú inak?
3. Ako zostať čestní vo vzťahu k svojmu svedomiu, „nebyť svedomím“ pre iných, a zároveň sa snažiť pomôcť tým, o ktorých sa domnievame, že sa mýlia? Kedy hovoriť a kedy naopak mlčať? Kedy je mlčanie a nečinnosť hriechom?
4. Ako prežívať slobodu v Pánovi a zároveň vnímať zodpovednosť byť dobrým príkladom pre tých, ktorí nás pozorujú?